

Davranışsal Problemler ve Okulda Ruh Sağlığı

Dr. Nesime Can

Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu

- DEHB aşırı hareketlilik, dikkat sorunları ve istekleri erteleyememe (dürtüsellik) belirtileriyle giden bir psikiyatrik hastalıktır.
 - **Aşırı Hareketlilik:** Çocuğun kendi yaşlarıyla karşılaştırıldığında belirgin düzeyde daha fazla hareketli olduğunda aşırı hareketlilikten söz edilir. Ayrıca bu hareketlilik, oyun, anaokulu ve okul gibi günlük işlevlerde çocuk, aile veya öğretmenler için sorun oluşturduğunda aşırı hareketlik diye nitelendirilir.
 - **Dikkat Sorunları:** Dikkatin bir noktaya toplanabilmesinde güçlük, dış uyaranlarla dikkatin çok kolay dağılabilmesi, unutkanlık, eşyalarını veya oyuncaklarını sık sık kaybetme ve düzensizlik gibi belirtiler dikkat sorunları bulunduğunu gösterir.
 - **Dürtüsellik:** Acelecilik, istekleri erteleyememe, sorulan sorulara çok çabuk yanıt verme, başkalarının sözlerini kesme ve sırasını beklemekte güçlük çekme gibi özellikler dürtüsellik sorunları bulunduğun düşündürür.

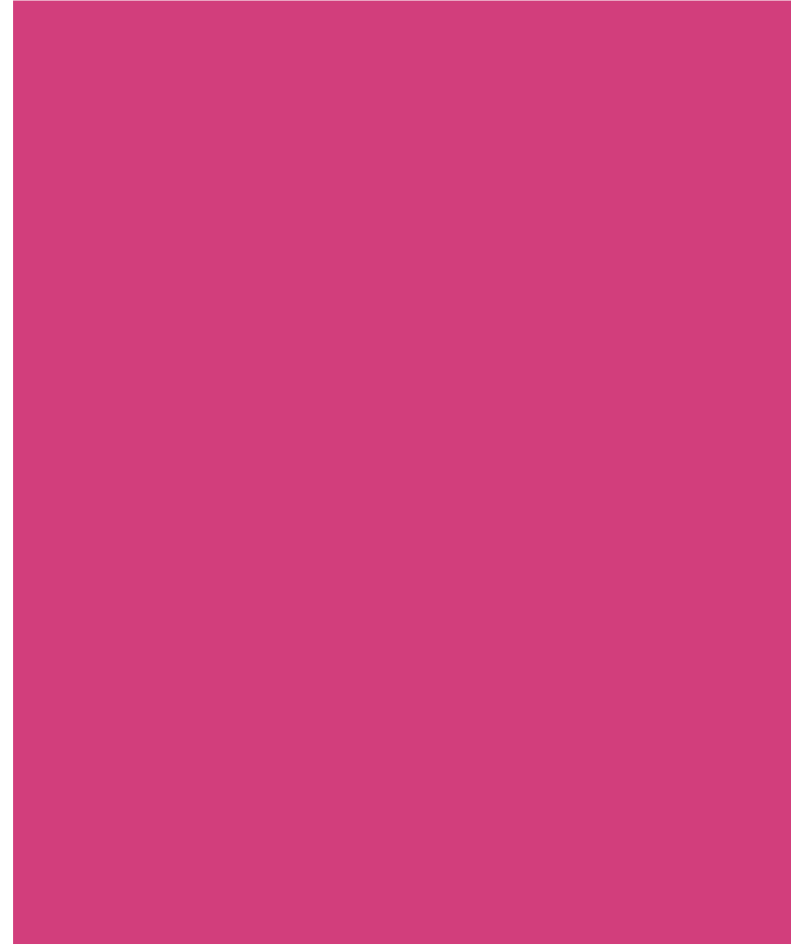
Karşıt Olma Karşı Gelme Bozukluğu

- **Karşıt Olma Karşı Gelme Bozukluğu (KOB)** çocuk veya ergenin kurallara uymak istememesi, anne-babaya karşı gelmesi, negativist olması, süreğen uyumsuz davranışlarıyla çevresindekileri sinirlendirmesiyle tanımlanabilen bir bozukluktur.
 - Sık sık hiddetlenir (huysuzlanır).
 - Sık sık büyüklerle tartışmaya girer.
 - Büyüklerin isteklerine ya da kurallarına uymaya çoğu zaman etkin bir biçimde karşı gelir ya da bunları reddeder.
 - Çoğu zaman, isteyerek, başkalarını kızdıran şeyler yapar.
 - Kendi yaramazlıkları için çoğu zaman başkalarını suçlar.
 - Çoğu zaman alıngandır, çabuk darılır ya da başkalarınca kolay kızdırılır.
 - Çoğu zaman içerlemiş, kızgın ve güceniktir.
 - Çoğu zaman kincidir ve intikam almak ister.

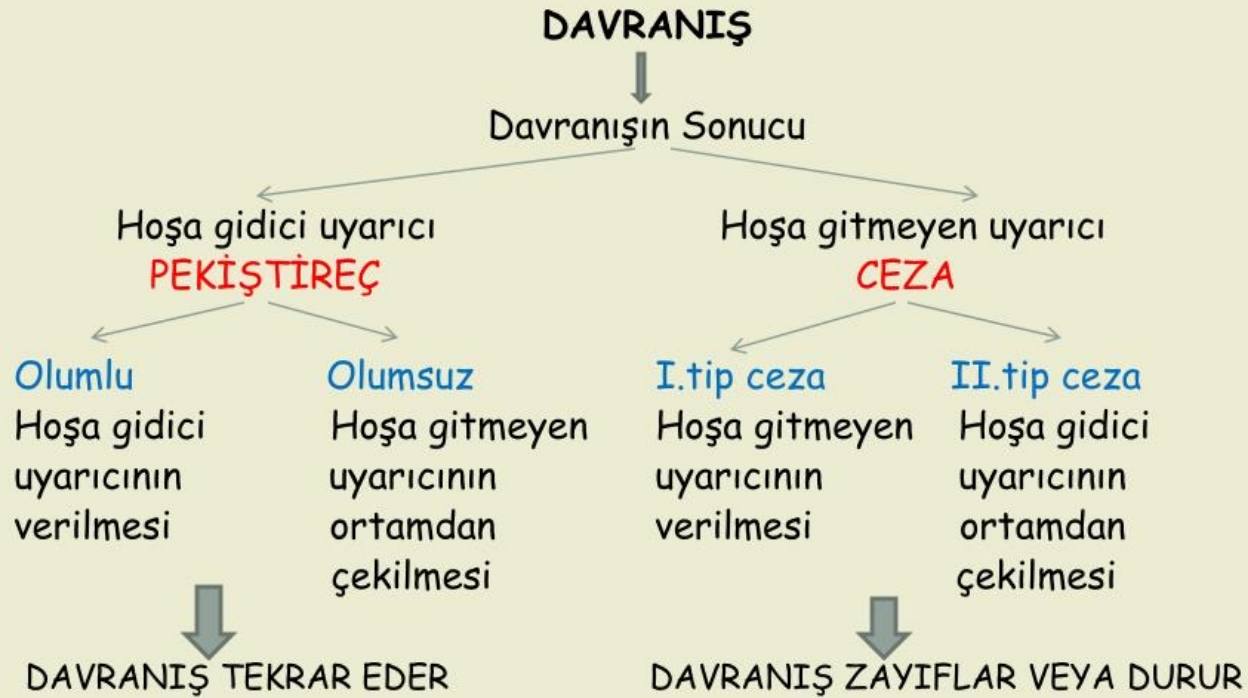
Davranış Bozukluğu

- Davranış bozukluğu (**conduct disorder**), evden ve okuldan kaçma gibi kuralları aktif olarak çiğneme hareketleri, başkasının eşyasına ve/veya şahsına yönelik saldırganlık, tehdit, cinsel saldırganlık, çetecilik, gasp, darp, kundaklama, hırsızlık, dolandırıcılık, hayvanlara eziyet etme, gibi davranışları içerir.
- Çevredeki insanlara rahatsızlık vermesine karşın KOB olan çocuklar **“bilinçli ve kasıtlı olarak”** mala ve cana zarar vermezler ve Davranım Bozukluğu olan çocuklarla aralarındaki en önemli farklılıkları budur.

Problem
davranışlarla
nasıl baş
edilir?

Davranışçı Yaklaşım

Kriz anında neler yapılabilir?

- **Tehlike varsa, hemen müdahale edilmelidir.** Görmezden gelmek risk almayı gerektirir, istenmeyen sonuçları olabilir.
- **Sorunlu davranışı kesintiye uğratmak için basit davranışlarla dikkat çekilir.**
- Örneğin, bir öğrenci ders sırasında konuşuyorsa, ***basitçe masasının yanında durarak başlayın. Yakınlık genellikle rahatsız edici davranışı durdurur.*** Bu işe yaramazsa, hareketlerinizi uygun şekilde artırın. Öğrencinin masasının yanında durmak işe yaramazsa, masasına veya masasına dokunmayı deneyin. Bu işe yaramazsa, onlardan konuşmayı bırakmalarını istemeyi deneyin. Mümkün olduğunda çok fazla dikkat çekmeden her zaman davranışsal bir sorunu çözmeye çalışın. Onları utandırmak veya sınıfın önünde onlara seslenmek başka problemlere yol açabilir.

Kriz anında neler yapılabilir?

Öğrenciyi sınıfın geri kalanından ayırın. Bir öğrenci tehlikeli hale geliyorsa, başkalarının güvenliği için onu ayırmanız gerekebilir. Bir öğrenci fiziksel olarak saldırıyorsa, diğer öğrencileri güvende tutmak gerekir.

Rahatsız edici bir öğrencinin dikkatini dağıtın. Dikkatini dağıtarak öfkeli bir öğrencinin şiddete başvurmasını önleyebilirsiniz. Öğrenciler duygularla uygun şekilde nasıl başa çıkacaklarını bilemeyebilirler. Onları öfkelerinden uzaklaştırmak, bir patlamayı önleyebilir.

-
- **Öğrenciye sınıf kurallarını hatırlatın.** Bir öğrenci harekete geçtiğinde, derhal onu kurallara yönlendirin. Öğrencinin sınıfınızdaki kuralların uygulanacağını anladığından emin olmak önemlidir.
 - Sınıf kurallarının bir listesini duvarda bulundurun.

If I choose to break a rule:

- First Time
 - Verbal Warning
- Second Time
 - Name on board
 - 1 to 5 minutes of recess
 - Meeting with teacher
- Third Time
 - Check by name
 - 10 minutes of recess
 - Meeting with teacher
- Fourth Time
 - Complete "My Action Plan"
 - Parent call
- Fifth Time
 - Sent to the office
- Severe Disruption
 - Sent immediately to the office
 - Includes: Disrupting learning, Fighting

✧ If you get three strikes two days in a row, you will have to complete an action plan.

✧ Two action plans in a week with no improvement, you will be sent to the office.

-
- **Mümkünse davranışı görmezden gelin.** Öğrenciler genellikle dikkat çekmek isterler. Tehlikeli değilse sorunlu davranışları görmezden gelmek iyi bir fikir olabilir.
 - Bir öğrenci ders sırasında defterini karalıyorsa, konuşuyorsa veya kolayca göz ardı edilebilecek başka davranışlar yapıyorsa tepki vermemeye çalışın. Ancak tehlikeli davranışları asla göz ardı etmeyin.

-
- **Öğrenciye bir seçenek sunun.** Öğrenciye bir seçenek vermek, onları sakinleştirmeye ve dikkatlerini başka yöne yönlendirmeye yardımcı olabilir. Onlara amaçladığınız sonuca götüreceğiniz bir seçenek sunun, bu onlara eylemlerinin sahipliğini üstlenme seçeneği verir. Bu yaptıkları seçime uymak zorunda hissetmelerini sağlayabilir.

-
- **Sonuçları netleştirin.** Bir öğrenci, sorunlu bir davranışa devam ederse ne olacağını anlamalıdır. Harekete geçmeye devam ederse, sonuçlarını açıklayın.
 - Örneğin, "Sınıf içi aktivitenizi şimdi yapmazsanız, teneffüs boyunca yapmanız gerekecek" gibi. Bu, öğrencinin problemleri davranışını durdurmasını ve kurallara uymasını sağlayabilir.
 - Ancak, tüm öğrenciler sonuçlara cevap vermeyecektir. Bu olursa, sorumluluk alıp davranışlarının sonucu ile yüzleştiklerinden emin olun. Öğrencilerin olumsuz eylemler ve sonuçlar arasında bir bağlantı kurması gerekir.

-
- **Öğrencinin özür dilemesini sağlayın.** İçten bir özür, olumsuz bir davranışın neden olduğu herhangi bir çatışmayı gidermeye yardımcı olabilir. Bir öğrencinin problemlili davranışından sonra, onun ve diğer ilgili öğrencilerin bir konuşma başlatmak için kenara çekilmesini sağlayın. Onları sorunla ilgili çalışmalarını için cesaretlendirin ve gelecekte benzer sorunlardan nasıl kaçınılacağı konusunda açıkça konuşun. Bu, öğrencileri anlamlı ve samimi bir özür dilemeye yönlendirebilir.
 - Öğrencinin kimden özür dileyeceği davranışa bağlıdır. Örneğin bir öğrenci başka bir öğrenciye vurursa, o öğrenciden özür dilemelidir. Bir öğrenci dersi aksattıysa, sınıftan özür dilemelidir. Bir öğrenci size saygısızlık ettiyse, ondan özür dilemesini istemelisiniz.

Problem Davranışları Azaltmak İçin...

- Öğrencileri gözlemleyin ve problem davranışları kayıt edin. Örüntülerin oluşup oluşmadığını inceleyin.
 - Ör: Öğrencinin fazla enerjisi öğle arasından önce yerinde duramamasına sebep oluyor olabilir
- Olumlu davranışları pekiştirin.
- Sınıf kurallarını netleştirin.
- Sınıf yönetim becerilerinizi geliştirin.
- Altta yatan asıl problemi anlamaya çalışın.

Önleyici Çalışmalar

- Sınıf ve okul kuralları net olmalı, dönem başında öğrencilerle tartışılarak hatırlatılmadır.
- Gerektiğinde öğrencilerle birebir görüşmeler yapın.
- Problemi yargısızca anlamak için çabalayın.
- Problem davranışların bir yardım çığlığı olabileceğini hatırlayın...

Basit Uygulamalar

CLASSROOM BEHAVIOR CHART

date	MONDAY	TUESDAY	WEDNESDAY	THURSDAY	FRIDAY	PARENT SIGNATURE

GOOD MET
 ORANGE-SUPER STAR TEACHER-GREAT DATA
 GREEN- TRUST TO RATE BLUE- THINK ABOUT IT
 PURPLE-PARENT CONTACT

DAVRANIŞ DEĞERLENDİRME GRAFİĞİ

Sayın veliler. Bu grafik 1 hafta boyunca sizde kalacaktır. Çocuklarınız yaptıkları davranışların önünde bulunan gülen yüzleri, doğru davranışlar yaptıkça boyayacaklardır.

Davranış	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
Sabah uyanıldığında elimi yüzümü yıkırım.							
Aileme günaydın derim.							
Kahvaltıdan sonra dişlerimi fırçalarım.							
Okula giderken kıyafetlerimi kendim giyerim.							
Okuldan gelince ellerimi yıkırım.							
Yemek masasının hazırlanmasında görev alırım.							
Ödeme yatağımı topladım, düzenledim.							
Akşam yemeğinden sonra dişlerimi fırçaladım.							
Yatarken aileme iyi geceler dedim.							
Akşam saat 10'da uyurum.							

Fikir: @babaokulu_teacher Tasarım: @musabal

DAVRANIŞ PANOSU

Abedullah Emin Sen	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Ela Nur Salman	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Dilo Tuana Celap	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Irem Kurt	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Dilaro Mekongmus	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Yagmur Keskir	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Jala Nur Lavent	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Emir Kuru	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Can Raşgar Boğkürç	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Ela Nur Doganli	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Ornak Bakan	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Muhammed Emir Tekne	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Deniz Karaca	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Ornak Korkmaz	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Taylan Utku Turan	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Bural Yakun	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Uğur Güneş	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Havanur Eli	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Alican Korkmaz	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Tahra Bakac	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Arda Akçi	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Yusuf Arda Bakır	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Defne Kuyuc	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Tuana Gökden	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Osun Ali Akay	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Lümanur Bakan	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Merve Tuha Taylan	★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

İLGİLİ AİLE SORUNSUZ GELECEK

Ayşe Çesme

 <p>Bugün çocuğunuz ile kaliteli zaman geçirdiniz mi ?</p>							
	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
 <p>Hikaye kitabı okudunuz mu ?</p>							
	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
 <p>Aile katılımında destek oldunuz mu ?</p>							
	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
 <p>Küçük sorumluluklar verdiniz mi ?</p>							
	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar

Lacey's May Behavior Chart

Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday
1 	2 	3 	4 	5
8 	9 	10 	11 	12
15 	16 	17 	18 	19
22 	23 	24 	25 	26
29 MEMORIAL DAY	30 	31 		

WORKING ON THESE SKILLS WILL HELP WITH YOUR CHILD'S SUCCESS WITH BEHAVIOR:

RESPECT

- LISTENING IN CLASS
- USING KIND WORDS
- USING MANNERS

RESPONSIBILITY

- FOLLOWING DIRECTIONS
- COMPLETING WORK
- KEEPING HANDS AND FEET TO SELF

READINESS

- CORRECTLY USING CUPPLETS
- WAITING FOR THEIR TURN
- WALKING QUIETLY
- FOLLOWING CLASS AND SCHOOL RULES

*Parents please initial each day after you have reviewed and discussed the day with your child ☺ Thank you!

COMMENTS: 5/5 Lacey struggled with staying on task today - we talked & we are going to try again Monday! 5/8 Lacey did so much better today!

Class
JOBS

ATTENDANCE
Helper

TRASH
Collection

TABLE
Wiper

CAROUSEL

LIGHT
Monitor

CHAIR
Monitor

CLEAN UP
Helper

PENCIL
Monitor

PLANT
Monitor

BOARD
Cleaner

FLOOR
Cleaner

STUDENT
Substitute

LIBRARIAN

CALENDAR
Helper

WEATHER
Reporter

LUNCH
Monitor

Brag Tag Bracelets

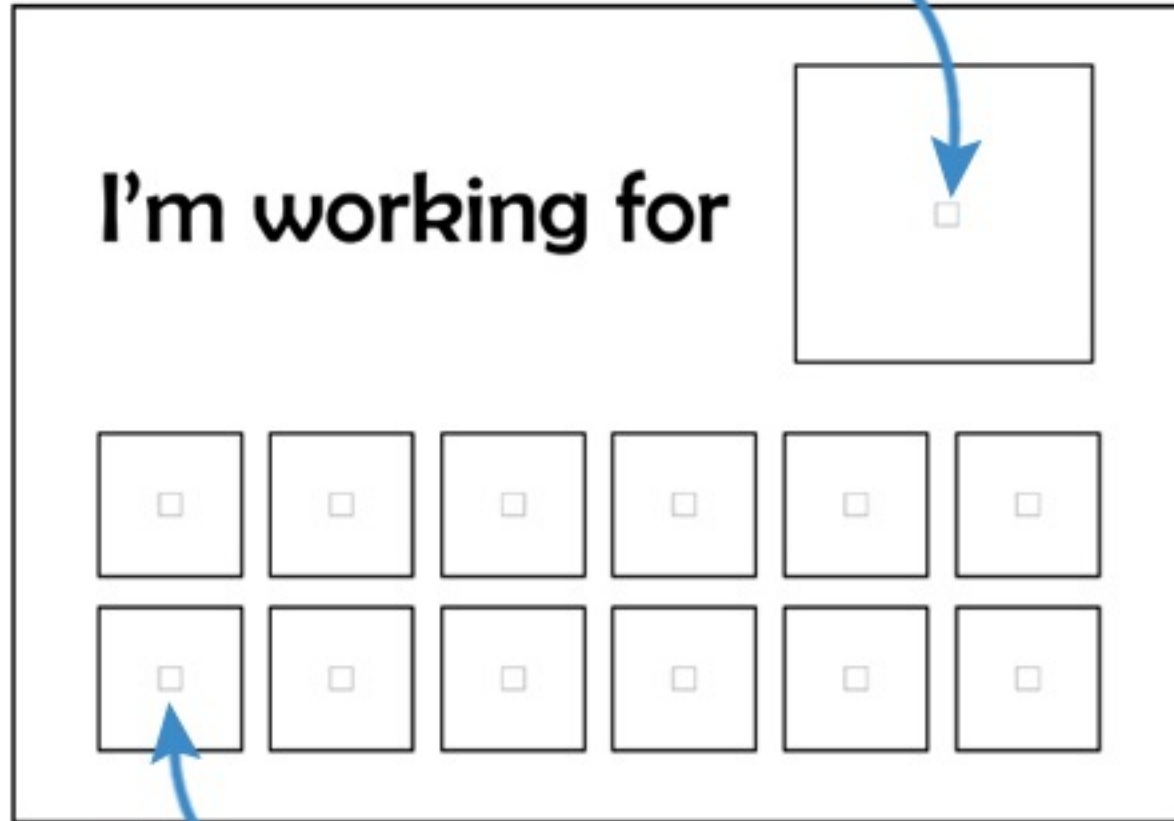

end of year Awards

One Example of a Token Economy

A chosen reinforcer is placed here

Earned tokens are placed into these spaces

- Hedef davranışın sistematik olarak güçlendirilmesine dayanan bir durum yönetim sistemidir.

Simple
Punch Cards
for Positive Behavior
Support

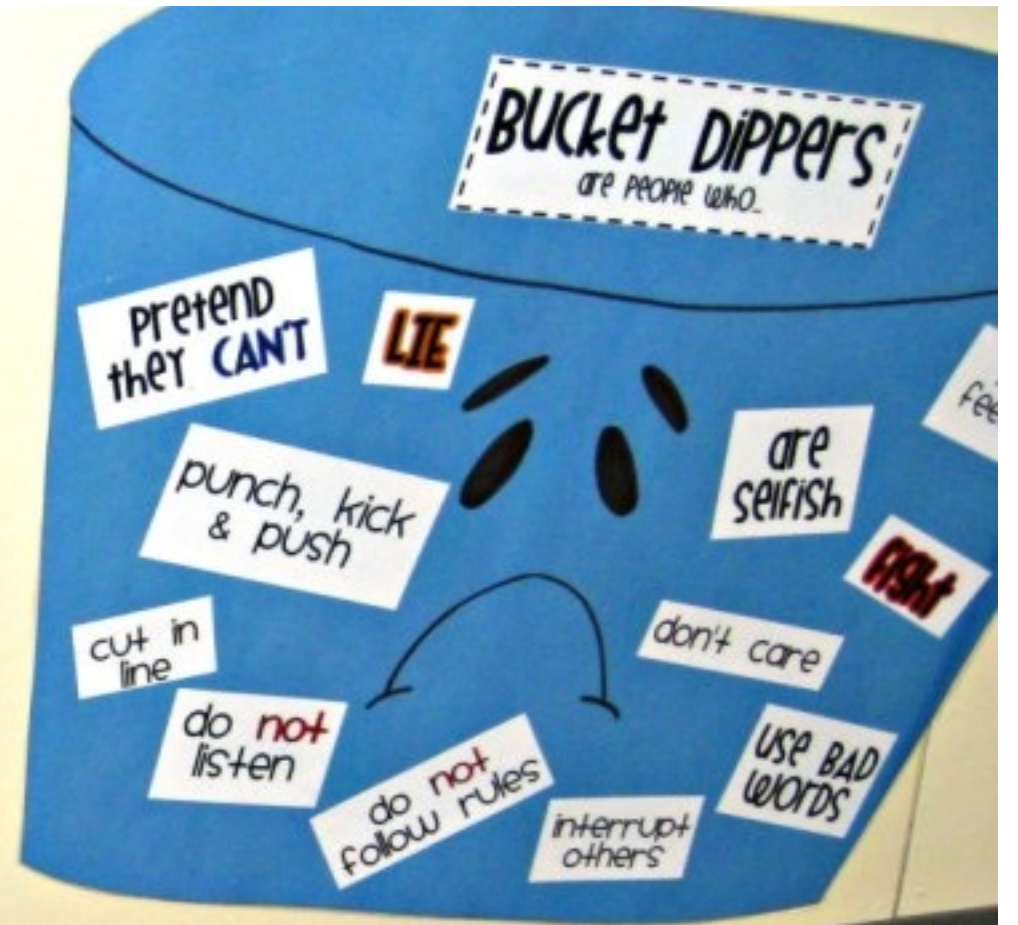

Proud to be PRIMARY

Cheap Class Rewards

Dress up day	No homework	Extra recess	Movie day	Popcorn or hot chocolate party
Invite another class to eat in your room	No shoes	Science experiment	Play a review game	Have class outside
Do a STEM activity	Use pens and markers all day	Invite a guest speaker	Have an extra brain break	Play online learning games
Have show and tell	Have some free talk time	Everyone picks their own seat for the day	Invite the principal to lunch	Play minute to win it games
Dance party	Play beach ball with a balloon	Play board games	Hat day	Crazy hair day
Fun Friday	A directed drawing or art time	Extra library time	Talent show	Extra center time with all the favorites

Bucket filling classroom

Proud to be PRIMARY

Self Evaluation

Name: _____

Date: _____

I follow directions
the first time.

I am respectful of
others.

I stay on task and
complete my work.

I do my best & have
a positive attitude.

My work is neat and
organized.

I demonstrate self
control.

I participate in class
every day.

I am a good friend
to others.

I complete my
homework.

Strategies for Learners with Attention Issues

www.thepathway2success.com

Give clear, one-step directions

Teach students to check-in with themselves

Incorporate movement during lessons

Give brain breaks between lessons

Set a timer for work sessions

Provide fidgets (and teach how to use them)

Use visuals as reminders and supports

Provide flexible seating options

Play attention-boosting games

Incorporate hands-on learning activities

Use student interests in lessons

Use a chime before giving important information